

พัฒนาการของภาพยนตร์การ์ตูนนำเข้าจากต่างประเทศที่ออกอากาศ
ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

นางสาวจรรยา เหลียวตระกูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-636-668-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE DEVELOPMENT OF IMPORTED ANIMATION FILMS
BROADCASTED ON THAI TELEVISION CHANNEL 9 (MCOT)**

Miss Chanya Liewtrakul

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication**

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

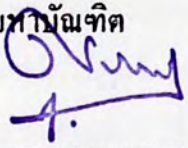
Academic Year 1997

ISBN 974-636-668-8

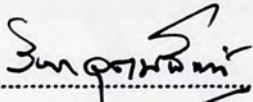
หัวข้อวิทยานิพนธ์ พัฒนาการของภาพยนตร์การ์ตูนนำเข้าจากต่างประเทศที่ออกอากาศทาง
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

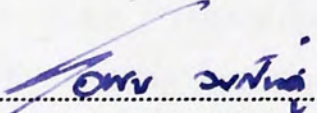
โดย นางสาวจรรยา เหลียวตระกูล
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โอฬาร วงศ์บ้านคู่

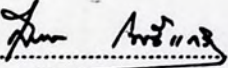
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิภา อุดมฉันท)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอฬาร วงศ์บ้านคู่)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จรรยา เหลียวตระกูล : พัฒนาการของภาพยนตร์การ์ตูนนำเข้าจากต่างประเทศที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. (THE DEVELOPMENT OF IMPORTED ANIMATION FILMS BROADCASTED ON THAI TELEVISION CHANNEL 9 (MCOT)) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.โอฬาร วงศ์บ้านคู้ , 116 หน้า. ISBN 974-636-668-8.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของภาพยนตร์การ์ตูนนำเข้าจากต่างประเทศที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณานำเข้า และแพร่ภาพภาพยนตร์การ์ตูนต่างประเทศทางโทรทัศน์ โดยเป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ 1) จากเอกสารอ้างอิง 2) จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง และ 3) จากเทปภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นที่ออกอากาศเดือน ม.ค. 2540

ผลการศึกษาพบว่า การนำเข้าภาพยนตร์การ์ตูนที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ได้เปลี่ยนจากภาพยนตร์การ์ตูนฝรั่งมาเป็นภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นและจากการวิเคราะห์สามารถแบ่งพัฒนาการได้เป็น 5 ยุค ได้แก่ 1) พ.ศ. 2498-2501 ภาพยนตร์การ์ตูนออกอากาศระบบขาว-ดำ ยังไม่มีระบบผังรายการ และส่วนใหญ่ได้รับเอื้อเฟื้อ 2) พ.ศ. 2502-2512 นำเข้าภาพยนตร์การ์ตูนฝรั่ง และมีลักษณะเป็นรายการประจำสำหรับเด็ก 3) พ.ศ. 2513-2519 เริ่มมีการนำเข้าภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่น และมีการพากย์สด 4) พ.ศ. 2520-2538 ภาพยนตร์การ์ตูนออกอากาศระบบสี ญี่ปุ่นครองการนำเข้า ในลักษณะเป็นธุรกิจมากขึ้นและมีการบันทึกเทปเสียงพากย์ 5) พ.ศ. 2539-2540 การกลับมาของภาพยนตร์การ์ตูนฝรั่ง แต่ภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นยังคงตลาด ทั้งนี้พัฒนาการของภาพยนตร์การ์ตูนนำเข้าจากต่างประเทศที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. พบว่าเปลี่ยนแปลงด้วยปัจจัยหลายประการ ที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ เทคโนโลยีและการดำเนินการขององค์กร เป็นปัจจัยหลักต่อการพัฒนาการในระยะที่ 1-3 และหลังยุคที่ 3 เป็นต้นมา พบว่าปัจจัยที่สำคัญได้เปลี่ยนไปสู่แรงผลักดันในเชิงเศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้ ปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่น ได้แก่ แนวเนื้อเรื่อง เนื้อหา สุนทรียศาสตร์ และลักษณะธุรกิจอุตสาหกรรม ก็มีส่วนต่อพัฒนาการในเรื่องนี้ด้วยเช่นกัน

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติต จรรยา เหลียวตระกูล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา โอฬาร วงศ์บ้านคู้
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C850532

MASS COMMUNICATION

MAJOR
KEY WORD: DEVELOPMENT / IMPORTED ANIMATION FILMS / TELEVISION

CHANYA LIEWTRAKUL : THE DEVELOPMENT OF IMPORTED ANIMATION
FILMS BROADCASTED ON THAI TELEVISION CHANNEL 9(MCOT). THESIS
ADVISOR : ASSIST. PROF. OLARN WONGBANDOO. 116 pp. ISBN 974-636-668-8.

The objective of the research are to study the development of imported animation films broadcasted on thai television channel 9 (MCOT.) and the influential factors of importing and broadcasting animation films on television. The study analyse data which is gathered from 3 sources ; documents, key-informant interviewing and animation films aired during January,1997.

The results show that the importing of animation films broadcasted on the television have changed from American-animation films to Japanese-animation films.This analysis could be divided the development into 5 periods ; 1) 1955-1958 : Black&White broadcasting system ; non-system programing. Most of films were supported from USA. 2) 1959-1969 : All films were imported from America. Animation films have shown as the children program. 3) 1970-1976 : Live Thai Lip Sync. A few Japanese-animation films were imported. 4) 1977-1995 : Color broadcasting system ; The domination of Japanese-animation films, recorded Thai Lip Sync, more business oriented. 5) 1996-1997 : The return of American-animation films. However the Japanese-animation films still dominate. It also finds that the development of imported animation films are effected by several factors. Significantly, the technology and management are the main factors from the first to the third period. After the third period, the major factor has changed to be economic pressure. Apart from these factors, the specific attributions of Japanese-animation films concluding plots, contents, aesthetic and management of industrial business are impact to this development.

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

ลายมือชื่อนิสิต ชานญา ลิ่วทรกุล

สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อลารณ วงศ์แบนดู

ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาต่างๆด้วยดีตลอดมา ได้แก่ รองศาสตราจารย์วิชาอุดมฉันท์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอฬาร วงศ์บ้านคู้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว อาจารย์กรรมการที่เมตตาและให้โอกาสเป็นที่ปรึกษางานวิจัยอีกท่านหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณเป็นพิเศษ

นอกเหนือไปจากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์การ์ตูนทุกท่าน ได้แก่ คุณสรรพสิริ วิรยศิริ คุณนิรันดร์ บุญยรัตพันธุ์ คุณวิภาดา จตุยศพร คุณอรุณี นันทิวาส คุณศรีอาภา เรือนนาค คุณนันทอนงค์ เย็นสบาย คุณวัชรวิทย์ แนวบุญเนียร มล.พิชญพร ภาณุมาศ คุณวัลลภ จันทิยานนท์ คุณวิรัช วงศ์เมี้ยน คุณจินตนา จารุแสงไพโรจน์ คุณสุรชัย เตชะสุเมธ และผศ.โอฬาร วงศ์บ้านคู้ ซึ่งต้องขอขอบพระคุณในการเอื้อเฟื้อข้อมูลมา ณ โอกาสนี้อีกครั้งหนึ่งด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขออุทิศความดีต่างๆที่เกิดจากการขยายองค์ความรู้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่ดวงวิญญาณของบิดามารดา ผู้สร้างปณิธานและความฝันด้านการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย นอกจากนี้ขอขอบคุณบรรดาพี่ๆและน้องๆทุกคนในครอบครัวซึ่งเฝ้าดูแล ให้ความหวังและกำลังใจ ตลอดจนความช่วยเหลือต่าง ๆ มาโดยตลอด รวมทั้งคุณอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาการสื่อสารมวลชนทุกท่านซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้วยความเอ็นดูยิ่ง ขอขอบคุณในมิตรภาพจากเพื่อนพ้องทุกๆคนอันมีอาจกล่าวนามมา ณ ที่นี้ได้หมด และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตตัวเล่มวิทยานิพนธ์ทุกท่าน โดยเฉพาะครอบครัว“ชาวสอาด”ทุกคน ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ ศิลปชัย เป็นพิเศษที่มอบความห่วงใยและความปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา

จรรยา เหลียวตระกูลด

ก.ย. 2540

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิภาพ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบสันนิษฐานเบื้องต้น.....	5
1.4 นิยามศัพท์.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับภาพยนตร์การ์ตูนทางโทรทัศน์.....	7
2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรสื่อ.....	11
2.2.1 ปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์หีบห่อขององค์กรสื่อ.....	11
2.2.2 ความสัมพันธ์ขององค์กรสื่อกับบทบาทของผู้ดำเนินงาน.....	14
2.2.3 กระบวนการและการนำเสนอในกิจกรรมขององค์กรสื่อ.....	15
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3	ระเบียบวิธีวิจัย..... 19
3.1	แหล่งข้อมูล..... 19
3.2	กลุ่มตัวอย่าง..... 20
3.3	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 21
3.4	เครื่องมือที่ใช้..... 22
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 22
3.6	การนำเสนอข้อมูล..... 22
4	พัฒนาการของภาพยนตร์การ์ตูนนำเข้าจากต่างประเทศที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. 24
4.1	พัฒนาการภาพยนตร์การ์ตูนในประเทศไทย..... 24
4.2	พัฒนาการของภาพยนตร์การ์ตูนนำเข้าจากต่างประเทศที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท..... 31
4.2.1	ยุคภาพยนตร์การ์ตูนขาว-ดำในช่วงกำเนิดโทรทัศน์ไทย..... 31
4.2.2	ยุคภาพยนตร์การ์ตูนขาว-ดำ บางขุนพรหม..... 36
4.2.3	ยุคภาพยนตร์การ์ตูนขาว-ดำ พากย์สด..... 42
4.2.4	ยุคภาพยนตร์การ์ตูนสี อ.ส.ม.ท..... 51
4.2.5	ยุคภาพยนตร์การ์ตูนสีในยุคปัจจุบัน..... 57
5	การศึกษาลักษณะเฉพาะของภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท..... 71
5.1	ปัจจัยด้านแนวเนื้อเรื่อง..... 74
5.2	ปัจจัยด้านเนื้อหา..... 92
5.3	ปัจจัยด้านสุนทรียศาสตร์..... 94
5.4	ปัจจัยด้านธุรกิจอุตสาหกรรม..... 95

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า	
6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	98
6.1	สรุปผลการวิจัย.....	98
6.2	อภิปรายผลการวิจัย.....	106
6.3	ข้อเสนอแนะ.....	111
	รายการอ้างอิง.....	113
	ประวัติผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

	หน้า
1. ตารางแสดงรายชื่อภาพยนตร์การ์ตูนต่างประเทศที่แพร่ภาพในปีพ.ศ. 2501-2512.....	39
2. ตารางแสดงผังรายการที่ออกอากาศภาพยนตร์การ์ตูนต่างประเทศทางโทรทัศน์ในยุค ภาพยนตร์การ์ตูนขาว-ดำ พากย์สด.....	46
3. ตารางแสดงรายชื่อภาพยนตร์การ์ตูนต่างประเทศที่ออกอากาศในปีพ.ศ.2520-2538.....	54
4. ตารางแสดงรายชื่อภาพยนตร์การ์ตูนที่ออกอากาศในปีพ.ศ. 2539-2540(เฉพาะบ.ก.).....	59

สารบัญภาพ

	หน้า
1. ตัวอย่างภาพการใช้เทคนิคการผลิตจาก CEL ANIMATION แบบ LIMITED ANIMATION.....	77
2. ตัวอย่างภาพการใช้เทคนิคการผลิตจาก CEL ANIMATION แบบ LIMITED ANIMATION.....	78
3. ตัวอย่างภาพการผลิตที่ใช้เทคนิค DOUBLE EXPOSURE แบบ BOTTOM LIGHT EFFECT.....	79
4. ตัวอย่างภาพการนำเสนอในสิ่งที่มองไม่เห็น แต่การดูนำเสนอได้.....	80
5. ตัวอย่างภาพที่ใช้สุนทรียศาสตร์โดยเทคนิคการใช้ภาพต่อเนื่องซ้อนกัน.....	83
6. ตัวอย่างภาพ BACKGROUND ที่สร้างบรรยากาศเหนือจริง.....	84
7. ตัวอย่างภาพที่แสดงความรู้สึกและท่าทางของตัวละครเกินความเป็นจริง(OVER ACTION).....	85
8. ตัวอย่างภาพการใช้เทคนิคการผลิตจาก CEL ANIMATION แบบ LIMITED ANIMATION.....	87
9. ตัวอย่างภาพการใช้เทคนิคการผลิตจาก CEL ANIMATION แบบ LIMITED ANIMATION.....	88
10. ตัวอย่างภาพการใช้เทคนิคการวาดเส้น SPEED LINE.....	90
11. ตัวอย่างภาพที่แสดงความรู้สึกและท่าทางของตัวละครเกินความเป็นจริง(OVER ACTION).....	91

สารบัญแผนภูมิภาพ

	หน้า
1. แผนภูมิภาพแสดงขั้นตอนในกระบวนการนำเข้าและแพร่ภาพภาพยนตร์การ์ตูน นำเข้าจากต่างประเทศในช่วงกำเนิดโทรทัศน์ไทย.....	35
2. แผนภูมิภาพแสดงขั้นตอนในกระบวนการนำเข้าและแพร่ภาพภาพยนตร์การ์ตูน นำเข้าจากต่างประเทศในยุคภาพยนตร์การ์ตูนขาว-ดำ บางขุนพรหม.....	41
3. แผนภูมิภาพแสดงขั้นตอนในกระบวนการนำเข้าและแพร่ภาพภาพยนตร์การ์ตูน นำเข้าจากต่างประเทศในยุคภาพยนตร์การ์ตูนขาว-ดำ พากย์สด.....	49
4. แผนภูมิภาพแสดงขั้นตอนในกระบวนการนำเข้าและแพร่ภาพภาพยนตร์การ์ตูน นำเข้าจากต่างประเทศในยุคภาพยนตร์การ์ตูนสี อ.ส.ม.ท.	56
5. แผนภูมิภาพแสดงขั้นตอนในกระบวนการนำเข้าและแพร่ภาพภาพยนตร์การ์ตูน นำเข้าจากต่างประเทศในยุคภาพยนตร์การ์ตูนสีในยุคปัจจุบัน.....	67
6. แผนภูมิภาพแสดงการเปรียบเทียบการเติบโตของภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นและ ภาพยนตร์การ์ตูนฝรั่งที่นำเข้าและออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2498-2540.....	110